Raadsvoorstel

Voorstel tot kennisnemen van de tussenevaluatie Transformatieplan Sociaal Domein Aalten

AAN DE RAAD

Samenvatting

In de gemeentelijke begroting 2020-2023 is besloten en uitgelegd dat er forse ombuigingen van beleid en maatregelen noodzakelijk waren om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting. Daarnaast is aangegeven dat ook de bijdrage van het Rijk fors omhoog zal moeten gaan. Hiervoor is in de zomer van 2020 het Transformatieplan Sociaal Domein Aalten vastgesteld. In dit plan worden de ombuiging van beleid (ofwel de transformatie) en de maatregelen die daarvoor nodig zijn beschreven. Na vaststelling van het transformatieplan zijn de afdelingen aan de slag gegaan met de uitvoering van de maatregelen. De gemeenteraad is gedurende de afgelopen anderhalf jaar via de reguliere P&C cyclus, via het dashboard Sociaal Domein en via verschillende raadsmededelingen op de hoogte gehouden van de stand van zaken van de maatregelen. Met deze tussenevaluatie geven we de inhoudelijke en financiële stand van zaken van de maatregelen uit het transformatieplan Sociaal Domein Aalten op dit moment.

Inleiding
Met de uitrol van het transformatieplan in de zomer van 2020 heeft de gemeente Aalten grote stappen gezet in de noodzakelijke transformatie van het Sociaal Domein. De transformatie heeft een tweeledige doelstelling:

1. Het realiseren van een andere rolverdeling tussen inwoners, maatschappelijke instellingen en de overheid waarbij we hulp en ondersteuning blijven bieden aan inwoners die dat écht nodig hebben.
2. Het uitvoeren van deze taken binnen de gestelde financiële kaders en de stijging van de kosten waar mogelijk een halt toe roepen.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

Gemeentewet, Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ontwikkeling

Inhoudelijke toelichting op het voorstel
Wat hebben we bereikt?
Ondanks de aanhoudende uitdagingen die Corona met zich meebrengt zijn we er de afgelopen anderhalf jaar in geslaagd grote stappen te zetten met een positieve invloed op de transformatie.

- De Integrale beleidsnota Sociaal Domein “Zo persoonlijk mogelijk blijven meedoen in Aalten” is vastgesteld.
- Het werken volgens de Omgekeerde Toets is ingevoerd en geborgd
- Alle werkprocessen worden inhoudelijk 1-op-1 getoetst en consulenten worden inhoudelijk begeleid op kwaliteit, kostenefficiency, productie en persoonlijke ontwikkeling.
- Er zijn een Kwaliteitsmedewerker en een Juridisch Kwaliteitsmedewerker aangesteld.
- De samenwerking tussen de gemeente en de gecertificeerde instellingen is verbeterd
- Er wordt nog meer ingezet op preventie
- De samenwerking met het onderwijs is verbeterd
- De samenwerking met de huisartsen is verbeterd

- Ondanks Corona en de daar aan gekoppelde maatregelen zijn er stappen gezet in het versterken van de inloopvoorzieningen.
- Er is een nieuw normenkader huishoudelijke hulp vastgesteld en de lopende beschikkingen zijn opnieuw geïndiceerd.
- De samenwerking Wonen en zorg is geïntensiveerd.
- Er wordt meer verwezen naar voorliggende voorzieningen zoals de WLZ.
- Er is een eigen bijdrage voor WMO-vervoer ingevoerd

Volgens de bedoeling van de transformatie en ook vastgelegd in beleidsnota “Zo persoonlijk mogelijk” komt steeds meer de inwoner en de vraag naar hulp en ondersteuning centraal te staan. In plaats van het voorzieningenaanbod of de wetten. Vandaar dat de afzonderlijke wetten in het sociaal domein steeds meer aanvullend aan elkaar zijn rond die inwoner. Inwoners maken soms gebruik van een stukje van de WMO of Jeugdwet, soms van de Participatiewet of een combinatie. Dat betekent dat we steeds minder de voorzieningen-sec beoordelen, maar altijd in combinatie en rond de inwoner. Onze bestendige gedragslijn om -ook financieel- het sociaal domein werkelijk als één domein te benaderen en te verantwoorden past hierin. In de P&C-cyclus rapporteren wij ook altijd over het sociaal domein als geheel.

Dynamiek in het sociaal Domein
Het sociaal domein is continu in beweging op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Sinds de vaststelling van het transformatieplan zijn we bij de uitvoering van een aantal maatregelen ingehaald door de (nieuwe) realiteit. Bijvoorbeeld de regionale inkoop van geïndiceerde zorg en de (wellicht blijvende) invloed van corona. Hierdoor wordt een aantal onderwerpen anders ingevuld en moet er een alternatief tijdspad bewandeld worden. Deze ontwikkelingen hebben uiteraard invloed op de (financiële) uitvoering van het transformatieplan met heel wisselend effect. Ook zijn er ontwikkelingen die ervoor zorgen dat er lokaal nieuwe taken of taken op een andere manier vervuld moeten worden, zoals de decentralisatie van Beschermd Wonen. Daarbij hebben de verschillende ontwikkelingen vaak weer invloed op elkaar. We zijn goed op de hoogte van de ontwikkelingen en anticiperen erop als dat nodig is. In sommige gevallen kan dit gevolgen hebben voor de uitvoering van de maatregelen in het transformatieplan. Een aantal maatregelen hadden we, met de kennis van nu, anders ingezet Het werken met en de resultaten van het transformatieplan heeft ons de overtuiging gebracht dat we werkelijk aan het transformeren zijn. We zijn -in ons hulp- en ondersteuningsaanbod- werkelijk bezig met normaliseren, de-medicaliseren en ontzorgen. We maken de slag naar gezondheid en gedrag in plaats van de focus op ziekte en behandeling. We realiseren echt een andere rol in de driehoek inwoners, gemeente en zorgaanbieder. En tenslotte zijn wij ervan overtuigd dat ons beleid zich juist richt op en ten goede komt aan onze inwoners die het meest hulp en ondersteuning nodig hebben.

Alternatieve beleidskeuzes

Niet van toepassing

Financiële consequenties

Uit de najaarsnota blijkt dat dit jaar ruim 1,4 miljoen euro van de financiële opgave uit het transformatieplan gerealiseerd zal worden. Tijdens de bespreking van het Transformatieplan in de zomer van 2020 is meermaals aangegeven dat niet alleen de gemeente, maar ook het rijk over de brug moet komen In de meicirculaire is de rijksoverheid met extra middelen gekomen als gevolg van de uitspraak van de arbitragecommissie inzake de tekorten bij de jeugdzorg. Dit levert Aalten in 2021 en 2022 extra middelen op. Hierdoor ziet het er naar uit dat we deze jaren een overschot op de gemeentebegroting realiseren. Over de jaren na 2022 zal het nieuwe kabinet een uitspraak doen. Het coalitieakkoord is op dit punt nog niet geheel geruststellend (zie ook de bijlage financiële tussenevaluatie Transformatieplan Sociaal Domein Aalten).

Participatie en Communicatie

Niet van Toepassing

Vervolgstappen inclusief tijdspad

- 18 januari extra beeldvormende bijeenkomst om de tussenevaluatie te bespreken.
- Behandeling in gemeenteraad tijdens de februaricyclus
- 22 februari vaststellen in gemeenteraad.

Bijlagen

- Transformatieplan Sociaal Domein Aalten 2020
- Inhoudelijke tussenevaluatie Transformatieplan Sociaal Domein Aalten
- Financiële tussenevaluatie Transformatieplan Sociaal Domein Aalten

Aalten, 23 december 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester